

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Török Ferenc Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr. Nemes Imola jogtanácsos által képviselt Vám-és Pénzügyőrség Közép-magyarországi Regionális Parancsnoksága alperes ellen vámügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Pest Megyei Bíróságon 1.K.26.176/2006. számon indított és ugyanezen bíróság 2006. szeptember 12-én kelt 1.K.26.176/2006/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes részéről 6. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 1.K.26.176/2006/5. számú ítéletét és az alperes 27.213/2005. számú határozatát - az első fokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, és az első fokú közigazgatási szervet új eljárásra kötelezi.

Az első fokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 12.000 (tizenkettőezer) forint részkereseti és 12.000 (tizenkettőezer) forint rész-felülvizsgálati eljárási illetéket, az ezt meghaladó 12.000 (tizenkettőezer) forint részkereseti és 12.000 (tizenkettőezer) forint rész-felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... fővámhivatal járőrei 2005. április 28-án - Ráabafüzes közúti határátkelőhelyen - ellenőrzés alá vonták a felperes által üzemeltetett ... típusú tehergépjárművet, ami Magyarországról Németországba szállított árut. Az ellenőrzéskor a gépjármű vezetője a Nemzetközi Időszakos Vizsgálati Bizonyítványt nem tudta bemutatni.

Az első fokú hatóság a nemzetközi áruszállításra vonatkozó szabályok megsértése miatt a felperest 400.000 Ft közigazgatási bírsággal sújtotta. A közigazgatási szerv döntését az 1988. évi I. törvény (továbbiakban Kk.tv.) 20. § (1) és (2) bekezdéseiben, a 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet (továbbiakban MT r.) 19. § (1)

bekezdésében, 24. és 25. §-ában, a 101/2003. (XII. 23.) GKM rendelet (továbbiakban GKM r.) 2. §-ában foglaltakra alapította.

A felperes fellebbezéséhez csatolta a gépjármű Nemzetközi Időszakos Vizsgálati Bizonyítványát, személyi és anyagi körülményeire tekintettel kérte a bírság elengedését.

Az alperes a 27213/2005. számú határozatában az első fokú határozatot - helyes indokaira tekintettel - helybenhagyta. Az alperes érdemi döntését azzal indokolta, hogy a jogszabályok nem adnak lehetőséget az okmány utólagos bemutatására és a bírság elengedésére.

A felperes keresetében az alperesi határozatok hatályon kívül helyezését, és a közigazgatási szerv új eljárásra kötelezését kérte, vitatta a bírság jogalapját.

Az első fokú bíróság a felperes keresetét alaposnak találta, és az alperes határozatát az első fokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte. Az első fokú bíróságnak az volt a jogi álláspontja, hogy a Nemzetközi Időszakos Vizsgálati Bizonyítvány nem engedély, ezért a Kk.tv. 20. § (2) bekezdés a) pontja, amely kizárólag az engedélyre vonatkozó rendelkezések megsértőire vonatkozik, a felperessel szemben nem alkalmazható. Az alperes által kiszabott bírság "aránytalanul magas". "Az ellenőrzés időpontjában a szükséges okmányok számára, fajtájára vonatkozóan számos jogszabály született, mely szabályozások, illetve azok változásai a hatóságok jogalkalmazó tevékenységét érintően is nehézségeket okozott. Az ellenőrzést követően bekövetkezett jogszabály-módosítás már lényegesen enyhébb megítélés alá vonja a bizonyítvány hiányát", ezért a határozatok jogszabálysértőek.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérte annak hatályon kívül helyezését, "jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő új határozat" meghozatalát. Az alperes azzal érvelt, hogy az első fokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból téves jogértelmezéssel helytelen jogkövetkeztetésre jutott. A jogerős ítélet nem felel meg a Kk.tv. 20. § (1) bekezdésében, az MT r. 19. § (1) bekezdésében, 24. §-ában, a Pp. 206. § (1) bekezdésében, 215. §-ában, 339. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Az első fokú bíróság döntése során a kereseti kérelmen túlterjeszkedett, az alperesi nyilatkozatokat, bizonyítékokat figyelmen kívül hagyta és olyan körülményeket értékelte a felperes javára, amelyeket az objektív felelősséget előíró jogszabályi rendelkezések nem tesznek lehetővé.

A felperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte, azzal érvelt, hogy az első fokú bíróság a kereseti

kérelmének megfelelően, a bizonyítékok vizsgálata alapján jogszerű határozatot hozott.

Az alperes felülvizsgálati kérelme részben, az alábbiak szerint alapos.

A felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye. A Legfelsőbb Bíróság a rendelkezésére álló iratok alapján dönt, és a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül (Pp. 275. § (1) és (2) bekezdése).

A Legfelsőbb Bíróság a rendelkezésére álló iratok alapján azt állapította meg, hogy a hatósági ellenőrzés során a felperes által üzemeltetett árú szállítást végző gépjármű megengedett legnagyobb össztömege a 3,5 tonnát meghaladta. A jármű vezetője az ellenőrzéskor nem tudta bemutatni a Nemzetközi Időszakos Vizsgálati Bizonyítványt, az csak a jogorvoslati eljárás során került becsatolásra.

Az MT r. 19. § (1) bekezdése értelmében a 3,5 t megengedett legnagyobb össztömeget meghaladó tehergépkocsival külföldre csak a közúti járművek időszakos vizsgálata egységes feltételeinek elfogadásáról és ezen vizsgálat kölcsönös elismeréséről szóló Bécsben, 1997. november 13-án aláírt egyezményt kihirdető 2001. évi LXXVIII. törvény 2. függelékében meghatározott Nemzetközi Időszakos Vizsgálati Bizonyítvány birtokában szabad kilépni. A GKM r. 2. §-a pedig akként rendelkezik, hogy nemzetközi közúti áru- és személyszállítás olyan járművel végezhető, amelyhez a nemzeti közlekedési hatóság regionális igazgatósága a külön jogszabályban meghatározott Nemzetközi Időszakos Vizsgálati Bizonyítványt adott ki.

Az MT r. 24. § c) pontja értelmében közúti forgalomban a jármű vezetője köteles a gépjárművön, illetve magánál tartani a külön jogszabályokban meghatározott egyéb okmányokon kívül a végzett tevékenységtől függően a Nemzetközi Időszakos Vizsgálati Bizonyítványt is. A jármű jogszerű használatáért és a jogszabályi követelményeknek megfelelő műszaki állapotért a jármű üzemeltetője a felelős (MT r. 25. § (1) bekezdése).

Az ismertetett rendelkezéseknek és a dokumentumokkal alátámasztott tényállásnak az egybevetéséből következik, hogy a felperes a nemzetközi áruszállításra vonatkozó szabályokat megszegte, mivel alkalmazottja nem tartotta magánál, illetve az ellenőrzéskor nem tudta bemutatni a Nemzetközi Időszakos Vizsgálati Bizonyítványt.

Rámutat a Legfelsőbb Bíróság arra, hogy a felperesnek (gépjárművezetőjének) - a szabályozásra figyelemmel - a gépjárműre

vonatkozó jogszabályi feltételek meglétét, tevékenysége jogszerűségét az ellenőrzéskor és az ellenőrzést végző szerveknek kellett volna igazolnia. A bírság jogalapjának megállapításánál, az anyagi jogszabálysértést megalapozó tényállás rögzítésénél kizárólag az ellenőrzéskori tények lehetnek irányadók, ezek képezhetik a határozatok szerinti tényállást is. Az ezt követő időszak, az utóbb becsatolt okmányok, vagy ezek helyett előterjesztett nyilatkozatok a jogszabályi rendelkezések értelmében nem ügydöntők, és nem vehetők figyelembe. A jogszabályi rendelkezések ugyanis nem a közúti forgalomban való részvételt (áruszállítást) követő, ellenőrzés utáni időszakokra vonatkoznak, hanem a gépjárművek közúti forgalomban való részvételének idejére, a közúton végzett áruszállításokra és az ezekkel kapcsolatos ellenőrzésekre, valamint jogkövetkezményekre nézve tartalmazznak irányadó szabályozást, és objektív felelősséget rögzítenek.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében tehát helytállóan hivatkozott arra, hogy az első fokú bíróság ítéletében olyan körülményeket is értékelte a felperes javára, illetve az alperes terhére, amelyeket a jogvita eldöntésére irányadó jogszabályi rendelkezések nem tesznek lehetővé.

A Kk.tv. 20. § (1) bekezdése értelmében nemcsak az engedélyhez, hanem a jogszabály által bejelentési kötelezettséghez, meghatározott okmány meglétéhez kötött belföldi vagy nemzetközi közúti közlekedési szolgáltatásra és saját számlás áru- és személyszállításra vonatkozó rendelkezések megsértői is bírságot kötelesek fizetni. A vámhatóság pedig jogosult a bírságolással kapcsolatos eljárás lefolytatására. Az alperes tehát e jogszabályi rendelkezések megsértése esetén nem tekinthet el a bírság alkalmazásától.

Az alperes érvelésével ellentétben a felperes keresetében a bírság jogalapját nemcsak eljárási, hanem anyagi jogszabálysértésekre hivatkozva is vitatta.

Az első fokú bíróság ezért azt helytállóan állapította meg, hogy a felperessel szemben a Kk.tv. 20. § (2) bekezdésének a) pontja nem alkalmazható, mivel a felperes nem az engedélyre vonatkozó rendelkezéseket szegte meg, tévesen hagyta azonban figyelmen kívül a Legfelsőbb Bíróság ítéletében előzőekben felsorolt rendelkezéseket, amelyek kötelezően írják elő a szabályok megsértése esetén a bírság kiszabását.

A Kk.tv. 20. § (1) és (2) bekezdése az engedéllyel kapcsolatos szabályokat az egyéb törvényi tényállásoktól elkülönítetten kezeli, és az (1) bekezdés a bejelentési kötelezettséghez, meghatározott okmány meglétéhez kötött, áru- és személyszállítással, továbbá saját számlás áru- és személyszállítással kapcsolatos

rendelkezéseket együtt nevesíti, ezért a bírságolásra is csak ennek megfelelően kerülhet sor.

A perbeli ügyben a bíróságnak nincs megváltoztatási jogköre (Pp. 339. § (1)-(3) bekezdése). Ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet és az alperes határozatát az első fokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az első fokon eljáró közigazgatási szervet új eljárásra kötelezte. Az új eljárás során a közigazgatási szervnek a bírságot - melynek jogalapja az alperes és a Legfelsőbb Bíróság határozatában megjelölt jogszabályhelyek alapján fennáll - a Kk.tv. 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján kell kiszabnia.

A Legfelsőbb Bíróság ítéletének perköltségre vonatkozó rendelkezése a Pp. 81. § (1) bekezdésében, az illetékre vonatkozó az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontjában és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében, illetve 14. §-ában foglaltakon alapul.

Budapest, 2008. január 3.

Dr. Madarász Gabriella sk. a tanács elnöke, Dr. Kárpáti Magdolna sk. előadó bíró, Dr. Hajnal Péter sk. bíró